

PRZEGLĄD BUDOWLANY

11'84

WYDAWNICTWO MOP SIGMA

25 lat

Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego
PETBOBUDOWA

09-402 Płock, ul. 3-go Maja 16, tel. 256-51, telex: 83431 Petrobud

EO/927/K/84

Budynki mieszkalne w Płocku przy ul. Łukaszewicza. Budowa realizowana w latach 1976-1980 przez PBP Petrobudowa w Płocku

WYDAWNICTWO CZASOPISM I KSIĄŻEK TECHNICZNYCH

SIGMA

PRZEDSIĘBIORSTWO NACZELNEJ ORGANIZACJI TECHNICZNEJ

00-950 WARSZAWA, skrytka 1004, ul. Biała 4

ADRES REDAKCJI

ul. Świętokrzyska 14A, 00-950 Warszawa,
telefony: 26-61-00; 26-54-31 w. 361

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny doc. dr inż. J. WIDERA;
z-ca mgr inż. K. SŁIWINSKI; sekr. red.
G. DANICKA; M. JĘDRZEJEWSKI; redak-
torzy działów: prof. dr hab. inż. K. CIE-
SZYŃSKI, mgr inż. JAN GŁUCHOWSKI,
J. SZEWORSKI, dr inż. J. TATAR, inż.
JAN WOJTKIEWICZ, mgr inż. J. ZAWI-
STOWSKI.

RADA PROGRAMOWA

Dr inż. Z. ŁOSICKI (przew.), dr inż. Z.
ABLEWICZ, prof. dr hab. inż. R. CIO-
ŁEK, prof. inż. W. DANILECKI, doc. dr
hab. inż. K. FLAGA, prof. dr inż. W.
GRZEGORZEWSKI, prof. dr inż. S. KAJ-
FASZ, prof. mgr inż. R. KAZIMIERCZAK,
prof. dr hab. inż. W. LENKIEWICZ, doc.
dr inż. T. NAWROT, mgr. J. NOWAK, mgr
inż. J. OSTERMAN, prof. dr hab. inż.
Z. PAWŁOWSKI, mgr inż. E. PILISZEK,
prof. dr inż. J. SUWAŁSKI, doc. dr hab.
inż. Z. WITEBSKI.

TEMATYKA CZASOPISMA

Ogólne zagadnienia budownictwa, problemy
badawcze, projektowe i wykonawcze bu-
downictwa ogólnego, technologia, organiza-
cja i mechanizacja budownictwa, utrzyma-
nie stanu technicznego zasobów budowla-
nych oraz zagadnienia kadr, ekonomiki i
transportu w budownictwie

PRENUMERATA

Zamówienia i przedpłaty na prenumeratę
przyjmuje bezpośrednio Zakład Koportażu
Wydawnictwa NOT SIGMA — adres poczt-
towy: Wydawnictwo NOT SIGMA — Za-
kład Koportażu, 00-950 Warszawa, skr.
poczt. 1004, tel. 40-00-21 w. 293, 295, 40-35-89.
Konto bankowe: 1036-7490-139-11, II O/M
BNP w Warszawie.

Jednostki gospodarki społecznej, insty-
tucje i organizacje przesyłają zamówienia
(w 1 egz.) zawierające: tytuł (tytuły) cza-
sopisma, liczbę zamawianych egz. po-
szczególnych tytułów, okres prenumeraty
oraz pełny adres zamawiającego wraz z
kodem pocztowym, ewentualne adresy
odbiorców, którzy na zlecenie zamawiają-
cego mają otrzymywać prasę a także nu-
mer konta bankowego zamawiającego.
Dopisując w zamówieniu PRENUMERATA
STAŁA, zamawiający nie będzie musiał
corocznie ponawiać zamówienia a jedynie
dokonywać przedpłaty wg aktualnie obo-
wiązujących cen na wezwanie Wydaw-
nictwa.

Warunkiem realizacji zamówienia jest
równoczesne dokonanie odpowiedniej wpła-
ty na ww. konto Wydawnictwa NOT
SIGMA.

Prenumeratorzy indywidualni dokonują
wpłaty przekazem NBP na ww. konto
podając na odwrocie odcinka dla adresa-
ta-posiadacza rachunku — tytuł czasopis-
ma, liczbę zamawianych egzemplarzy oraz
okres prenumeraty.

Zamówienia i wpłaty przyjmowane są:
— do 15 listopada na I kwartał, I półrocze
i cały rok,
— do 28 lutego na II kwartał,
— do 31 maja na III kwartał i II półrocze,
— do 31 sierpnia na IV kwartał.
Prenumerata wynosi: kwartalnie 240 zł—,
półrocznie 480 zł—, rocznie 960 zł—.
Prenumerata ze zleceniem wysyłki za gra-
nicę jest dwukrotnie droższa. Rachunków
za prenumeratę nie wystawiamy i nie po-
twierdzamy sald.

Egzemplarze archiwalne można nabywać
w Klubie Prasy i Informacji Technicznej
w Warszawie, ul. Mazowiecka 12, tel.
27-43-65.

Zakłady Graf. „Tamka”. Zam. 0883-1300/84.
Nakład 7800 egz. Papier druk. sat. kl. IV,
70 g. A1. Ark. druk. 7. T-39.

INDEKS 37076

Cena zł 80,—

PL ISSN 0033—2038

PRZEGLĄD BUDOWLANY

MIESIĘCZNIK NAUKOWO-TECHNICZNY

POLSKIEGO ZWIĄZKU INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW BUDOWNICTWA

ROK LVI

LISTOPAD 1984

NR 11

SPIS TREŚCI

ZAGADNIENIA OGÓLNE

- M. Majzner — Geneza powstania Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego „Petrobudowa” i pierwsze lata działalności 507
- T. Kulas, M. Majzner, M. Borkowski, J. Kubissa — Agresywne działanie środowiska Zakładów Rafineryjno-Petrochemicznych na obiekty budowlane 512
- M. Masłowski — Konferencja Naukowo-Techniczna „Ochrona budynków przed korozją” 515
- W. Serafimowicz, Z. Michalski, E. Serafimowicz — Doświadczenia z wdrożenia i eksploatacji systemu SHOD w usprawnieniu programowania planowania i zarządzania inwestycjami planu terytorialnego w województwie płockim 519
- S. Wierzbicki — Wymagania dotyczące środowiska mieszkalnego zalecane przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ 521

KONSTRUKCJE • ELEMENTY • MATERIAŁY

- M. Borkowski, W. Włodarczyk — Korozja atmosferyczna stali w środowisku przemysłowo-miejskim 525
- H. Plessner — Niektóre problemy obliczania uszkodzonych konstrukcji dachowych 530
- J. Popławska-Kowalska, A. Kowalski — Analiza ciepno-wilgotnościowa stosowanych rozwiązań ścian zewnętrznych 533
- A. Wodyński — Badania przemieszczeń i odkształceń budynków o konstrukcji wielkoblokowej na skutek nierównomiernego osiadania 536

TECHNOLOGIA • MECHANIZACJA • ORGANIZACJA

- Z. Jaruszewski, T. Kulas, W. Ząbkiewicz — Technologia robót betonowych w PBP „Petrobudowa” 540

NOWOŚCI WYDAWNICZE II okł., 542, 544, 550

Z ŻYCIA PZITB

- Wystąpienie Przewodniczącego Zarządu Głównego PZITB prof. dr. inż. S. Kajfasza w sprawie realizacji uchwał i wniosków XX Kongresu Techników Polskich w zakresie budownictwa i jego warunków odnowy na spotkaniu międzykongresowym Techników Polskich (Łódź 19—20. 10.1984 r.) 543
- Działalność Koła PZITB przy PBP „Petrobudowa” w Płocku 544
- 5 lat działalności Oddziału PZITB w Płocku 545
- Z DZIAŁALNOŚCI RADY AKCEPTACYJNEJ INSTYTUTU TECHNIKI BUDOWLANEJ 548

NORMALIZACJA I AKTY PRAWNE

- Nowe przepisy prawne dotyczące budownictwa 549

- Streszczenia artykułów w językach polskim, rosyjskim i angielskim 551, 552
- Рефераты статей на польском, русском и английском языках 551, 552
- Summaries in Polish, Russian and English 551, 552

Niniejszy numer poświęcony jest zaprezentowaniu osiągnięć Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego „Petrobudowa” w Płocku.

Z okazji przypadającego obecnie jubileuszu 20-lecia działalności, składamy Dyrekcji i wszystkim Pracownikom Przedsiębiorstwa serdeczne gratulacje oraz życzenia dalszej owocnej pracy. Dziękujemy Dyrekcji PBP „Petrobudowa”, Oddziałowi PZITB w Płocku oraz Autorom za pomoc w opracowaniu tego zeszytu.

Redakcja

Geneza powstania Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego „Petrobudowa” i pierwsze lata działalności

Mgr inż. Marek Majzner
PBP „Petrobudowa”
Płock

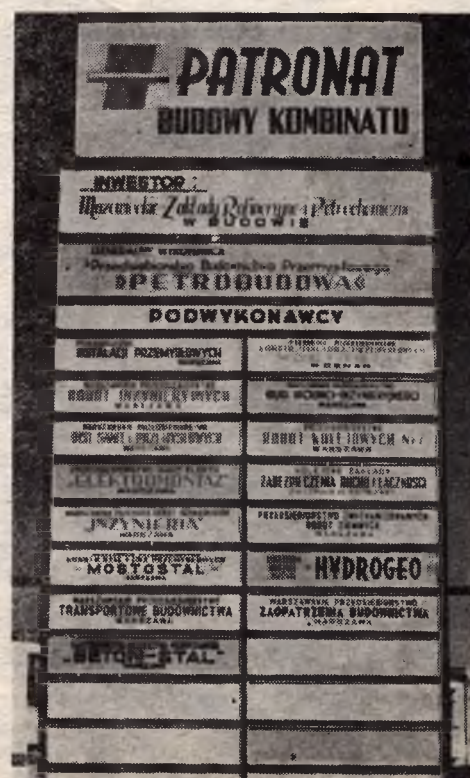
Dzieje „Petrobudowy” sięgają roku 1959, w którym 5 stycznia podjęta została uchwała rządowa o zlokalizowaniu w Płocku wielkiego zakładu rafineryjno-petrochemicznego. Jednak już wcześniej decyzję o budowie płockiej „Petrochemii” poprzedziło zawarcie doniosłej umowy pomiędzy pięcioma państwami: Związkiem Radzieckim, Czechosłowacją, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Węgrami i Polską o budowie gigantycznego rurociągu czterech krajów. Rurociąg ten ciągnie się przez olbrzymią przestrzeń czterech i pół tysiąca kilometrów. Odcinek przechodzący przez Polskę, od granicy radzieckiej do granicy NRD, przebiega przez Płock, dostarczając ropę naftową do naszego kombinatu. Długość tego odcinka wynosi 700 kilometrów. Rurociąg ten, jako symbol więzi i współpracy pięciu krajów socjalistycznych, otrzymał nazwę „Przyjaźń”. Tę wielką międzynarodową inwestycję oddano do użytku przed terminem, w grudniu 1963 r.

Ustalenie w sposób wiążący lokalizacji płockiej inwestycji, której nadano nazwę Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne w Płocku, podyktowane zostało wieloma względami, jak:

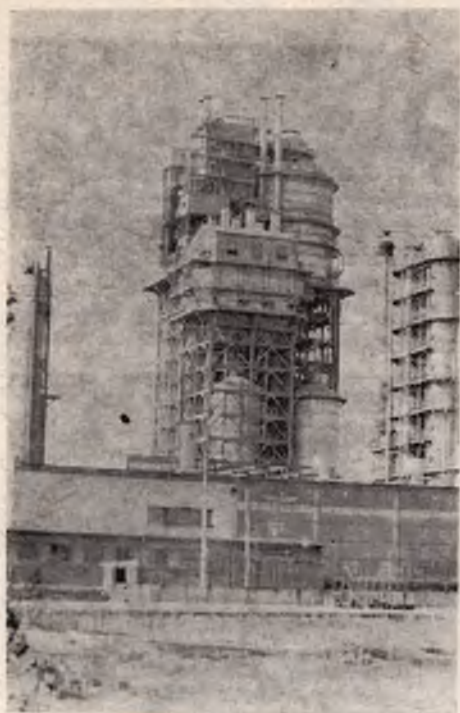
- położenie przy trasie rurociągu „Przyjaźń”,
- teren dogodny dla budowy tego typu zakładu,
- bliskość Wisły, zapewniającej pobór odpowiednich, niezbędnych dla produkcji ilości wody i odbiór wody zużytej,
- znaczna rezerwa ludzi do pracy w regionie płockim, typowo rolniczym,
- wpływ powstania wielkiego zakładu przemysłowego na aktywizację i ożywienie całego regionu,
- fakt, że miasto Płock stanowiło dobrze zorganizowany organizm miejski, co było bardzo pomocne, szczególnie w pierwszym okresie budowy i organizacji zakładów.

Już ze wstępnych ustaleń wynikało, że zamierzona budowa projektowanych zakładów będzie olbrzymim przedsięwzięciem. Określały ją bowiem: wielkość nakładów in-

westycyjnych, wyrażająca się kwotą około 11 miliardów złotych, wielkość rafinerii wyrażona ilością 4,5 mln ton rocznej przeróbki ropy, około 250 tys. ton wyrobów chemicznych wynikających z przeróbki odpadów porafinacyjnych i okres budowy założony na 10 lat, a więc na dwie pięcioletki. Te kilka podstawowych danych określiło rozmiar zamierzonej budowy i postawiło ją w rzędzie naj-

Rys. 1. Zespół realizatorów kombinatu

Rys. 2. Instalacja krakingu katalitycznego

większych inwestycji w kraju, obok Huty im. Lenina i kombinatu paliwowo-energetycznego w Turossowie, którego budowę właśnie rozpoczęto. Równocześnie jednak była to największa inwestycja przemysłu chemicznego. Pomimo skali porównawczej, wyrażanej w wartości inwestycji, wiadomo było od razu, że wejdą tutaj w grę specyficzne — i jakże różne od np. budownictwa hutniczego czy energetycznego — elementy, wynikające z technologii produkcji.

W tej sytuacji przed budownictwem stanęły podstawowe zadania:

- rozpocząć natychmiast przygotowania do realizacji obiektu,
- wykorzystać wszelkie pokrewne doświadczenia z budowy wielkich zakładów w Polsce oraz zebrać doświadczenia z największych do tej pory realizacji obiektów przemysłu chemicznego,
- wyeliminować ewentualne błędy popełnione do tej pory przy realizacji wielkich inwestycji i zorganizować budowę kombinatu na takim poziomie, aby odpowiadał on aktualnym osiągnięciom technicznym i organizacyjnym,
- zapoznać się z technologią budowanych zakładów wg specjalnie do tego celu przygotowanych opracowań oraz poprzez zwiedzenie innych zakładów tego typu w Polsce i szeregu krajów, o dużych osiągnięciach w dziedzinie przemysłu naftowego.

W lutym 1959 roku Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych ustalił, że organizacją realizującą budowę kombinatu w charakterze generalnego wykonawcy będzie Warszawskie Zjednoczenie Budownictwa Przemysłowego (ówczesna nazwa Północno-Wschodni Zarząd Budownictwa) i polecił mu podjęcie prac przygotowawczych.

Latem 1959 roku poszczególne części Kombinatu były przedmiotem rozważań w Głównej Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych, przy uczestnictwie wszystkich zainteresowanych, łącznie z generalnym wykonawcą. Z poszczególnych części zaczął już wyłaniać się powoli obraz wielkiej inwestycji. W wyniku podjętych decyzji ustalono, że obok głównego inwestora, jakim jest przemysł chemiczny, wyłonił się drugi, obejmujący całość inwestycji

towarzyszących, a więc mieszkalnych, socjalnych, kulturalnych, usługowych, komunalnych itd., którym było Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej.

Tak więc sytuacja w jesieni 1959 roku przedstawiała się następująco:

- zaczęła się krystalizować budowa Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku, przy czym ulegały zmianie niektóre wstępne ustalenia, jak np. lokalizacja — którą przeniesiono na prawy (wysoki) brzeg Wisły, wielkość przetwórcza — którą określono już w granicach 6,0 mln ton oraz terminy ukończenia, przewidywane na 1968 r. (I etap na 1964 r.),

- kształtować się począł obraz inwestycji mieszkalnych, szkolnych, służby zdrowia i usługowych — wyrażający się ilością około 9300 izb mieszkalnych z planu centralnego w latach 1961—1965 i kwotą 1,0 mld zł oraz niezbędnymi inwestycjami uzbrojeniowymi wodno-kanalizacyjnymi i energetycznymi — a także ulice, drogi i mosty,

- w oparciu o przygotowany plan 5-letni znane były w ogólnych zarysach rozmiary zadań innych, znajdujących się w stadium realizacji inwestycji w Płocku, związanych z rozbudową istniejącego przemysłu: Fabryki Maszyn Żniwnych, Stoczni Rzecznej, Zakładów Mięsnych itp., a także nieznacznego budownictwa miejskiego typu spółdzielczego i zakładowego.

Zadania te realizowane były przez kierownictwa robót dwóch przedsiębiorstw warszawskich: Warszawskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego „Żelbet” oraz Warszawskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego Nr 4. Wartość rocznej produkcji obydwu kierownictw od szeregu lat utrzymywała się na jednakowym poziomie i wynosiła 26,0—28,0 mln zł. Roboty instalacyjne o przerobie rocznym 3,0—5,0 mln zł wykonywała grupa specjalistyczna Warszawskiego Przedsiębiorstwa Instalacji Przemysłowych, a roboty elektromontażowe o przerobie rocznym 0,6—0,8 mln zł na budowach przemysłowych grupa specjalistyczna Warszawskiego „Elektromontażu”. W odniesieniu do wymienionego potencjału produkcyjnego na terenie Płocka należy jeszcze dodać, że całkowita działalność tych jednostek opierała się o własne zaplecza przedsiębiorstw, zlokalizowane w Warszawie lub w jej rejonie.

We wrześniu 1959 r. opracowano wstępne założenia organizacyjne do realizacji zadań związanych z budową kombinatu rafineryjno-petrochemicznego oraz inwestycji towarzyszących. Równocześnie powołana została komisja, której zadaniem było przygotowanie organizacji wykonawstwa i dalsze rozeznanie inwestycji jako całości, a zadań 1960 r. w szczególności. Projekt wstępny kombinatu zatwierdzony został uchwałą KERM nr 419/60 z dnia 8.12.60 r.

Rys. 3. Przygotowanie nabrzeża Wisły do budowy przypory piaskowej skarpy

Rys. 4. Pierwsze prace miernicze na terenie przyszłej budowy kombinatu

Rys. 6. Montaż pierwszych instalacji technologicznych

wraz z programem inwestycji towarzyszących budowie kombinatu, zatwierdzonym osobną uchwałą KERM nr 420/60 z tej samej daty.

W tej sytuacji do wszystkich istotnych zagadnień, związanych z budową kombinatu i miasta, dołączył się jeszcze problem, może najistotniejszy, problem czasu. Stało się wiadome, że budowa kombinatu rozpocznie się najwcześniej w 1961 r. i w ciągu 3 lat, tj. do 1963 r., należy wybudować obiekty umożliwiające w 1964 r. rozruch pierwszego etapu budowy. Trzeba przy tym podkreślić, że w I etapie przewidziano szereg inwestycji ogólnozakładowych, które powodowałyby szczególne nasilenie robót budowlanych w pierwszym okresie. Pierwszym podstawowym zadaniem stało się więc stworzenie w Płocku w ciągu roku 1960 takiego potencjału, który byłby w stanie podjąć poważne zadania roku 1961, wielokrotnie większe aniżeli w roku 1960. Drugim zasadniczym zadaniem było stworzenie w Płocku takich warunków, aby generalne wykonawstwo stało się realne i aby przedsiębiorstwom specjalistycznym umożliwić rozwój ich potencjału. Trzecim wreszcie podstawowym zadaniem było stworzenie takiej organizacji, która by mogła nie tylko podjąć szybko wzrastające obowiązki, była możliwie operatywna w działaniu i w podejmowaniu nowych, nie zawsze planowo występujących zadań, mogła pokonywać powstające od czasu do czasu szczyty produkcyjne i była wystarczająco wyposażona w środki działania — lecz także, aby równocześnie znajdowała ona oparcie dla swej działalności w innych jednostkach specjalistycznych i usługowych zjednoczenia, a wreszcie, by miała ona oparcie również w tzw. głębokim zapleczu, jakie stanowią jednostki budownictwa przemysłowego.

Nawiązując do powyższych założeń, przyjęto następującą koncepcję organizacyjną:

Rys. 5. Niwelacja terenu pod budowę pierwszych obiektów

— wielkie inwestycje przemysłowe i związana z tym rozbudowa miasta będzie realizowana przez generalnego wykonawcę, przedsiębiorstwo budowlane o możliwie wielobranżowym charakterze, mającym swą siedzibę w Płocku,

— generalne wykonawstwo uzupełnione zostanie zespołem przedsiębiorstw specjalistycznych,

— działalność zaopatrzeniową prowadzić będzie wydzielona jednostka usługowa przedsiębiorstwa zaopatrzenia budownictwa,

— obsługę transportową generalnego wykonawstwa przejmie specjalna jednostka transportowo-spedycyjna budownictwa.

Pomimo braku szczegółowego sprecyzowania zadań dla budowy kombinatu na rok 1960 postanowiono powołać z dniem 1 stycznia 1960 r. specjalne przedsiębiorstwo — generalnego wykonawcę. Podstawę do zajęcia takiego stanowiska stanowiła świadomość, że:

— zatwierdzenia projektu wstępnego, przy równocześnie poważnym zaawansowaniu projektu techniczno-roboczego, należy spodziewać się w III/IV kwartale 1960 r.,

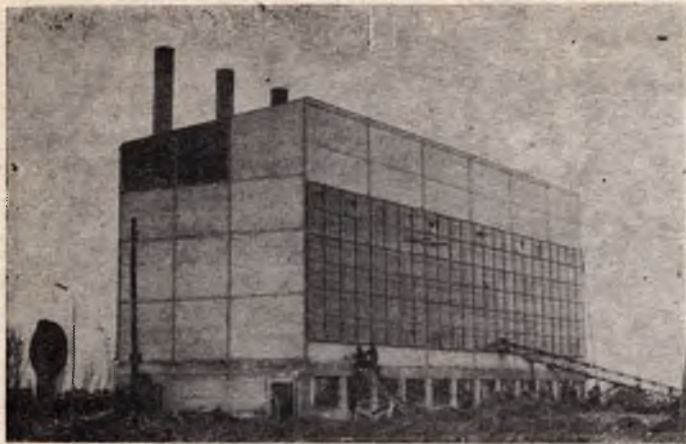
— pierwsze elementy dokumentacji zaplecza budowy zaczną napływać do wykonawcy w okresie kwiecień—czerwiec 1960 r.

Zadania tego przedsiębiorstwa na rok 1960 określono w granicach 80,0 mln zł przerobu, co wymagało wzrostu istniejącego w Płocku potencjału o około 300%.

I tak mocą zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych nr 329 z dnia 14.12.59 r. powołane zostało Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego „Petrobudowa” — generalny wykonawca Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku. Przed młodym przedsiębiorstwem stało poważne zadanie ciągłego zwiększania swego potencjału w celu sprostanienia wciąż narastającym obowiązkom. W takich warunkach stała się niezbędna długofalowa, etapowa praca organizacyjna.

Równolegle z powołaniem „Petrobudowy” zostały zorganizowane w Płocku dwie jednostki usługowe: Oddział Warszawskiego Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Budownictwa i Oddział Warszawskiego Przedsiębiorstwa Transportu Budownictwa.

Jednostopniowy schemat organizacyjny PBP „Petrobudowa” był prosty i nieskomplikowany, dostosowany i wystarczający dla zadań roku 1960. Wyróżniał się on powołaniem większej niż zwykle ilości zastępców dyrektora, kierujących zasadniczymi, węzłowymi sprawami, jak: przygotowaniem produkcji, organizacją zaplecza i sprawami administracyjno-socjalnymi.

Rys. 7. Budowa pierwszych obiektów pomocniczych

Zasadnicze zmiany, jakie następowały w procesie produkcji w samej „Petrobudowie”, jak również wynikające ze zmieniających się zadań generalnego wykonawstwa, wymagały etapowania i właściwego rozwoju organizacji, jak również niezbędne było ustalenie organizacji docelowej. Powinno to mieć jednak miejsce dopiero wówczas, gdy wykonawstwo uzyska pełne obciążenie produkcyjne — w przeciwnym przypadku byłoby to marnotrawstwo sił i środków. Przewidziana w planie na rok 1960 działalność gospodarcza związana z realizacją płockiej inwestycji, uwzględniająca omówione przesłanki, wyrażała się w zadaniach produkcji podstawowej kwotą 85,2 mln zł.

Roboty przy budowie zaplecza generalnego wykonawcy podjęto w końcu lipca 1960 r. po dokonaniu zbiorów (plac budowy stanowiły dawne pola uprawne). Na wiosnę rozpoczęto wiercenie studni na zapleczu, a w czerwcu wykonano pierwszy odcinek prowizorycznej drogi z trylinki, długości około 400 m, prowadzącej od drogi państwowej do zagospodarowanych pomieszczeń bylej gminnej spółdzielni. Gotowa była też baza materiałowo-transportowa w pobliskiej dzielnicy, skąd rozpoczęła się „wielka ofensywa” na kombinat. Administracja przedsiębiorstwa mieściła się w byłym budynku hotelu robotniczego na terenie miasta przy ul. Wieczorka.

Postanowiono wyodrębnić dwa podstawowe zadania: budowę kombinatu oraz rozbudowę miasta, z których każde stało się bardzo poważnym problemem. Takiemu ustawieniu sprzyjało istnienie odrębnych inwestorów, a więc Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Budowie oraz Miejskiej Dyrekcji Budowy Osiedli Robotniczych. Ta ostatnia instytucja stała się głównym koordynatorem całości inwestycji miejskich, a w zasadzie zastępc

Rys. 8. Tak rozpoczynała się budowa

Rys. 9. Pierwsze budynki mieszkalne na osiedlu „Dobrzyńska”

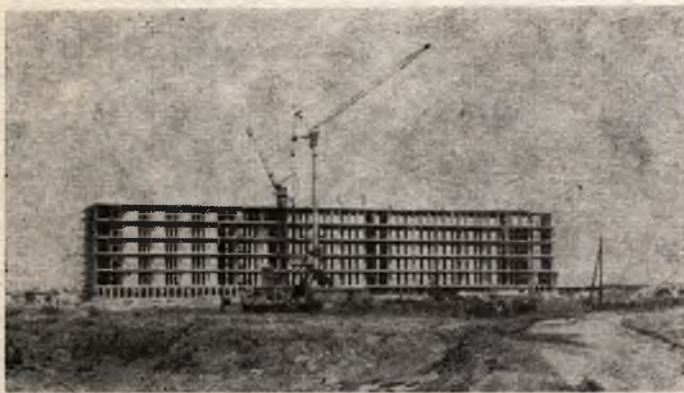
czym inwestorem dla 70% inwestycji realizowanych w mieście. Taki podział zadań był niezbędny w związku ze znacznym zwiększeniem wszystkich tych elementów, które składają się na pojęcie zaplecza technicznego i socjalno-administracyjnego, co stanowiło niezbędny etap przed ostatnią fazą organizacji, jaka powinna nastąpić w 1962 r., a do której należało przygotować się już w IV kwartale 1961 r. Zdecydowano także, że niezbędna i konieczna będzie pomoc tzw. głębokiego zaplecza budownictwa, nie wystarczając bowiem środki pozostające w dyspozycji Zjednoczenia, jako jednostki gospodarczej. Sięgnięto więc do przykładów kooperacji koncernowej, w efekcie czego zostały zawarte porozumienia pomiędzy Warszawskim Zjednoczeniem Budownictwa Przemysłowego, a Zjednoczeniem Produkcji Betonów, Zjednoczeniem Stolarstwa Budowlanego, Zjednoczeniem Eksploatacji Kruszywa, Zjednoczeniem Remontu Maszyn i Urządzeń. Dotyczyły one form współpracy oraz pomocy technicznej i materialnej dla „Petrobudowy”. Przedsiębiorstwa specjalistyczne znajdowały te możliwości w ramach macierzystych zjednoczeń „Mostostalu”, „Elektromontażu”, Budownictwa Wodno-Inżynierskiego i innych. Inną formą niezbędnie potrzebnej pomocy była i jest współpraca naukowo-techniczna z Politechniką Krakowską, a następnie z Politechniką Warszawską.

BBP „Petrobudowa” od początku istnienia przechodziła szereg zmian organizacyjnych. W roku 1962 z jednozakładowego przedsiębiorstwa wydzielono zarządy, działające na zasadzie zakładów na ograniczonym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym. Działało pięć zarządów: Zarząd Budownictwa Mieszkaniowego — Miasto, Zarząd Sprzętu i Remontów, Zarząd Produkcji Pomocniczej, Zarząd Administracji Budynków, Terenów i Urządzeń oraz Zarząd Administracji Kombinatu i Koordynacji Zbiorczej. Z dniem 1.01.64 r. zostały zlikwidowane zarządy, gdyż okazały się one jednostkami ekonomicznie nieuzasadnionymi. Powstało więc ponownie przedsiębiorstwo jednozakładowe.

W 1964 r. Warszawskie Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Budownictwa przejęło zadania Zakładów Produkcji Pomocniczej w Białej. W roku tym produkcja pomocnicza w ramach „Petrobudowy” wykonywana była tylko poligonowo na placach budowy. W roku 1965 zostało rozwiązane WPZB, a całością spraw zaopatrzenia materiałowego zajęła się wyodrębniona komórka „Petrobudowy”, natomiast zadania produkcji pomocniczej powróciły ponownie pod zarząd „Petrobudowy”. W wyniku tych zmian nastąpiła zmiana struktury organizacyjnej. Poza Działem Zaopatrzenia, wchodzącym do zarządu Przedsiębiorstwa, powstała Baza Materiałowa, odpowiedzialna za całokształt działalności magazynowej. Do zakresu działania Bazy Materiałowej należało przyjmowanie, składowanie, przechowywanie i wy-

Rys. 10. Poligonowa przyobiektowa wwtwórnia prefabrykatów

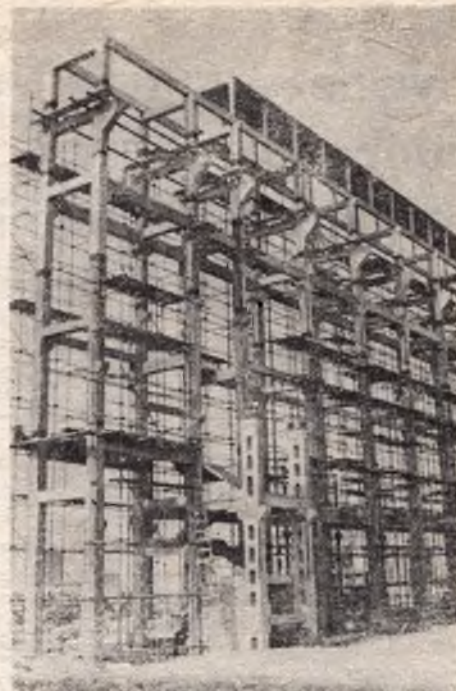
Rys. 11. Budowa szpitala wojewódzkiego

dawanie materiałów wszystkim jednostkom produkcyjnym przedsiębiorstwa, prowadzenie związanej z tymi czynnościami dokumentacji i sprawozdawczości.

Produkcja pomocnicza prowadzona była przez zakłady, którymi bezpośrednio kierowało i które nadzorowało kierownictwo Zakładów Produkcji Pomocniczej. Stworzenie takiej organizacji spowodowało przemieszczenie z zarządu Przedsiębiorstwa do jednostki organizacyjnej, pośredniej między zarządem a ruchem, niektórych funkcji w zakresie kierowania i kontrolowania działalności Zakładów Produkcji Pomocniczej. W celu właściwego gospodarowania sprzętem budowlanym powołano Bazę Sprzętu i Remontów, jednostkę organizacyjną odpowiadającą kierownictwu Zakładów Produkcji Pomocniczej, która również podlegała zastępcy dyrektora ds. zaplecza. Baza Sprzętu i Remontów, jako jednostka organizacyjna pośrednia między zarządem a ruchem, nadzorowała, koordynowała i kontrolowała działalność komórki Eksploatacji Sprzętu i Warsztatu Naprawczego, prowadząc niezbędną w tym zakresie ewidencję i sprawozdawczość. Zakres działania Bazy Sprzętu i Remontów utrzymany został bez zmian.

Ruch Przedsiębiorstwa — poza Zakładami Produkcji Pomocniczej i jednostkami usługowymi — stanowiły budowy. Były to duże jednostki na prawach kierownictwa budów. Jednostkami pośrednimi między ruchem a zarządem były jednostki usług pozaprodukcyjnych (hotele, stołówki, ośrodki wypoczynkowe), które świadczyły usługi zarówno dla Przedsiębiorstwa, jak i dla generalnego wykonawstwa.

Wykonywanie wciąż rosnących zadań produkcyjnych i nowe wymogi techniki wymagały wykwalifikowanych pracowników, niezbędnych dla rozbudowy zatrudnienia, jak

Rys. 12. Konstrukcje wsporcze instalacji technologicznych

i dla wymiany pracowników odchodzących na emeryturę. W tym celu już w roku 1960 Zasadnicza Szkoła Budowlana nr 1 im. J. Krasickiego rozpoczęła kształcenie przyszłych pracowników „Petrobudowy”. W 1961 r. zorganizowano Junacki Hufiec Pracy, jako pierwszy w byłym woj. warszawskim, skupiający junaków, którzy pracowali i zdoby-

Rys. 13. Panorama kombinatu i osiedli po oddaniu do użytku

wali wiedzę praktyczną i teoretyczną. Rozwój Przedsiębiorstwa wymagał jednak większej ilości wykwalifikowanych rzemieślników, stąd też w 1967 r. utworzono drugą Zasadniczą Szkołę Budowlaną.

Od 1965 r. struktura organizacyjna Przedsiębiorstwa nie uległa zasadniczym zmianom. Następowaly jedynie pewne zmiany w Zarządzie Przedsiębiorstwa, powodujące przemieszczenia w poszczególnych pionach Zastępców Dyrektora oraz niektórych funkcji z działu do działu, nie wykraczające jednak poza linię zarządu. W dalszej działalności Przedsiębiorstwo zmieniało swoją strukturę dostosowując się do aktualnych badań i potrzeb organizacyjnych.